

עוד, שהנסיגה בהסדרות המוגדרות היתה קלה שבקלות, ובמספר המוחלט של בוזרים זכתה מפא"י אפילו לתוספת של כמה עשרות קולות.

תבע מזכיר מחוז מפא"י בתל-אביב, רפאל ("רפקה") בש: "יש לבדוק את כל הגורמים שבהיבוא לנסיגה, ולהסיק מסקנות מכך". הפחד. מאחורי הסערה הצטייר חשד נורא, שאיש מחברי מוזכרות המפלגה לא העז להעלותו בגלוי על שפתיים: החשש, כי מהרסיה של מפא"י בהסדרות המנהגיות — מתוך מפא"י יצאו, כי לא כוחו של מזכיר המהנדסים, אוסקר בונצלי, איש לקידום גרם לתוצאות הבחירות, אלא דחקא חלקו של הילל כהן, ראש חטיבת הבניין של סולל בונה.

הלל כהן הוא הבוס המעשי של כ-600 מהנדסים בעלי זכות-בחירה. החשש שכירסם בלב מזכירות מפא"י: כהן רמז למהנדסים להימנע מהצבעה — או אפילו להצביע בעד רשימות יריבות.

הלל כהן ידוע כאדם בעל נאמנות אישית חזקה ובלתי-משתנית. נאמנות זו נתונה מזה שנים לפנחס לבון. היא אף תושלה באותם הימים, שעל פי הצעתו של כהן פירק לבון — אז מזכיר ההסדרות — את סולל בונה, שיחרר את כהן מתלות בהלל דן, והפכו לבוס עצמאי של חטיבת הבניין הגדולה ורבת-הכוח.

מה שמזכירות מפא"י רצתה השבוע לדעת היה: באיזו מידה עוד קיימת נאמנות של בוסים אחרים ללבון, ואם דוגמת הלל כהן עלולה לרמוז על נוקים דומים בעתיד? הדבר חשוב ביותר, לאור הפחד השורר במפא"י מפני פנחס לבון, לקראת הבחירות הקרובות להסדרות.

דת

בטל ומבוטל

ההסכמים החשאים עשו את שלהם. הכל דפק בהתאם לתיכנון המדויק שהוכן ב-מוזכירות הארצית של המפלגה הדתית-לאומית. לפי ההסכם הקואליציוני בעיריית תל-אביב נבחר נציג המפד"ל בעירייה, אברהם בוואר אדום-הזקן, לתפקיד יושב-ראש ועדת הבחירות לרבעונות הראשית בתל-אביב. תפקיד הוועדה בעלת היוזם האשכנזי: לערוך בחירות לרב ראשי ספרדי, משרה שהתפנתה עם מותו של הרב יעקב משה טולידאנו. עם כניסתו לתפקיד מצא בוואר לפניו דרך סלולה. כי חברו למפלגה, שר הדתות זרח ורהפטינג, דאג להכין תקנות כאלה, שלא יקשו כלל על בוואר לבצע בחירות כשרות בתכלית מבחינה חוקית. יחד עם זאת, יבטיחו מראש בחירות של רב, ש-המפלגה הדתית-לאומית רוצה ביקור — אם מפני הצטיינותו בעבר ברכישת קולות למען המפלגה, אם מתוך השיקול כי יפעל בעתיד למען אותה מטרה.

תקנות דלא-תוקף. אולם במישרה רמה זו מעוניינים עוד גורמים. פרט למפד"ל, בראש וראשונה: חוגים ספרדיים ותימניים בתל-אביב, שהרב אשר יבחר יצטרך להיות מנהיגם הרוחני. הוברר להם, כי כל תהליך הבחירות, עד לסיומו הסופי, מונח כאוצר שמור בידיו של אברהם בוואר, כתוצאה מ-התקנות שהכין עבורו שר הדתות.

הם פנו לבית-הדין הגבוה לצדק בירושלים, ביקשו צו-על-תנאי נגד בוואר, שיעכב את ביצוע הבחירות, עד שיוברר סופית מה מספר בעלי זכות-הבחירה.

אך לא זה הדבר שהדאג את בוואר. הבחיל אותו הרבה יותר פסקדין שניתן שבוע קודם לכן, בו קבע בית-הדין הגבוה לצדק, בפרשה אחרת, כי כל תקנה שלא פורסמה בקובץ התקנות הרשמיים — אין לה כל תוקף חוקי. בוואר ידע, כי התקנות, לפיהן עמד לבצע את הבחירות, לא פורסמו בקובץ הרשמי.

כדי להינצל מפסקדין קטלני של בית-המשפט, הקדים עורך-הדין יעקב גנן, מ-המחלקה המשפטית של עיריית תל-אביב, להודיע לבית-המשפט כי בוואר מוכן — מרצונו הטוב — לדחות כל צעד נוסף בהכנת הבחירות.

מרד הרבנים. הכדור עבר לשולחן ה-ממשלה. שם התפרץ שר הדתות נגד שר המשפטים, האשים אותו שעוכב בכוחה את פירסום התקנות, אף כי אלה הוגשו לו לפני חשפה חודשים. ורהפטינג איים, שאם לא יפורסמו התקנות תוך שבוע, יביא את הדבר להנהלת מפלגתו, שתראה בכך עילה למשבר ממשלתי.

מפא"י נבוכה לא פחות, כי העיכוב לא (המסך בעמוד 6)

העם

מק"שיין הגדול

יש רק דרך אחת להחזיר לישראל את איתהלות באמריקה, התלוצץ חבר-כנסת למיקרא הידיעה. "עליה להצטרף כמדינה מס' 51 לארצות-הברית."

הידיעה: גיימס מק'שיין, האיש שבא לישראל בדרך בלתי-חוקית כדי לקחת מכאן את הדור' רוברט סובלן בדרך בלתי-חוקית, נאסר על-ידי בית-המשפט של מדינת מיסיסיפי, הואשם כחוק לפני ששוחרר בערבות, עד לבירור משפטו.

הוסיף הח"כ, בליגלוג: "מי היה מעז לאסור את מק'שיין בישראל?"

מדיניות

רוח מערבית קרה

רוח קדים נשבה בישראל, חיממה ויבשה את האוויר. אולם מדינאי ירושלים בדקו את הרוחות הפוליטיות שנשבו מן המערב. הן היו פחות נעימות.

בושינגטון ובבריסל עמלו שררישראל כדי לשמור על עורק-החיים המחבר את המישטר הישראלי הנוכחי עם המערב. גם פה וגם שם נתקלו בבעיות חמורות. גולדה מאיר לא פירסמה את פרטי שיח-תה עם דין ראסק, שר-החוץ האמריקאי. אך הדו"ח הסודי שלה לא היה מעודד. שני עיקריו:

● האמריקאים תובעים מישראל להיות גמישים יותר בבעיית הפליטים ולקבל, לפחות חלקית, את דו"ח ג'ונסון.

● מגוי וגמור עם האמריקאים להדק את יחסיהם עם גמאל עבד אל-נאצר, להכיר במישטר המהפכני בתימן.

גרוע מזה: למעשה השלימו האמריקאים עם התמוטטות המישטרים הקיימים בסעודיה ובירדן בעתיד הלא-רחוק. הם רמזו לעבד אל-נאצר שלא יתמכו במישטרים הפיאודליים הרקובים, לא יפריעו לסילוקם על-ידי ידידי מצריים — בתנאי שנושא רע"ם יתרחק מברית-המועצות, ישמור לפחות על ניטראליות אוהדת למערב.

כך מתגבש מצב הדומה להפליא למציאות ששררה במרחב ב-1954, ערב עסקי-הביש, שהדאג אז כל-כך את מעצבי מדיניות החוץ הישראלית. כל התקרבות בין קאהיר וחישינגטון מפחידה בהכרח את ירושלים.

החתול הקופץ. שונה, אך לא פחות מדאג, היה המצב בבריסל. מוסדות השוק המשותף קיבלו את המשלחת הישראלית בסבר פנים יפות, ערכו לכבודה טקסים נאים. אך גם אשכול ידע כי זהו מתחזה ריק — והמשא-ומתן האמיתי יהיה קשה. הבעייה האמיתית: השוק הוא בעל מטרה פוליטית מובהקת — איחוד אירופה המערבית. בית ישראל מוכנה להצטרף לאיחוד כזה — אך האירופאים אינם רוצים בכך. הם יודעים גם שכל הנחה שתיתן לישראל, תצטרך להינתן גם למדינות ערב, וכן למדינות המרחביות התומכות במערב, כמו איראן. התוצאה: אבדן המטרה האמיתית שלמענה נוצר השוק.

שליטי אירופה אינם רוצים להפקיר את ישראל. לכולם יש מצפון לאנקה, הקשור בזכרונות אישחזר. השאלה היא: איך להקיץ את החתול הישראלי מעל לנהר ה-מדיניות האירופית, מבלי שיטבע? אשכול הוא נושא-אונותן מקצועי ממדרגה ראשונה ופטרן מחונן. אולם הפעם לא יעזמו מולו עסקנים ישראליים, אלא אנשי-עסק נוקשים. יהיה זה המיבחן החמור ביותר של חייו.

מפלגות

האי'ש הנאמן

אחת הידיעות המוזרות של השבוע יצאה ממרכז מפא"י:

"המוזכירות בחרה בוועדה לבדיקת הסיבות שהביאו לנסיגת המפלגה בהסדרות המנהגיות, בבחירות האחרונות."

היה זה מוזר, שהמפלגה שלא הקימה ועדה לחקור פרשות חמורות הרבה יותר בזמן האחרון, מצאה לנכון לחקור דחקא תופעה אותה ניבאו רבים מאד מראש. מה

• הדבר יגרס בלתי ספק לתסבוכת משפטית רבה. מק'שיין נאסם על-ידי ממשלת מדינת מיסיסיפי בכך שביצע פעולות בלתי-חוקיות בעת המהומות הגזעניות ב-אוניברסיטה המקומית, בתפקידו כשומר של הממשלה הפדרלית.

היא שונה... היא מיוחדת במינה.

המלך
זידון
20 סיגריות פילטר
"BLENDED"
סיגריות פילטר
KING SIZE
20 סיג' 75 AN
תוצרת דובס - ערבות לטיב

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי המערכת והמנהלה: תל-אביב, גליקסון 8, טלפון 226785, ה.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דמיס משה שהם בע"מ, ת"א. פין 6 • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.